

OBSAH

Obsah	6
Úvodem	10
Historie měření	12
Fyzickogeografická charakteristika Česka	14
Jak Atlas vznikl	16
1 Teplota vzduchu	21
Úvod	22
1.1 Průměrná teplota vzduchu	24
1.1.1 Průměrná roční teplota vzduchu	24
1.1.2 Průměrná sezonní teplota vzduchu	26
1.1.3 Průměrná měsíční teplota vzduchu	28
1.1.4 Teplota vzduchu v teplém období	34
1.1.5 Klimatické zajištění průměrné měsíční, sezonní a roční teploty vzduchu	35
1.1.6 Meziroční kolísání teploty vzduchu a teplotní trendy	36
1.1.7 Denní chod teploty vzduchu	37
1.2 Charakteristické teploty vzduchu podle denního průměru	38
1.2.1 Průměrná denní teplota vzduchu 5 °C a více	38
1.2.2 Průměrná denní teplota vzduchu 10 °C a více	40
1.2.3 Průměrná denní teplota vzduchu 15 °C a více	42
1.2.4 Průměrná denní teplota vzduchu 20 °C a více	44
1.3 Teplota vzduchu podle extrémního teploměru	46
1.3.1 Průměr ročních maxim a minim teploty vzduchu	46
1.3.2 Průměr denních maxim teploty vzduchu	48
1.3.3 Průměr měsíčních maxim teploty vzduchu	50
1.3.4 Průměr denních minim teploty vzduchu	52
1.3.5 Průměr měsíčních minim teploty vzduchu	54
1.3.6 Amplituda teploty vzduchu a termická kontinentalita	56
1.4 Charakteristické dny podle maximálního a minimálního teploměru	58
1.4.1 Maximální teplota vzduchu nad 0 °C	58
1.4.2 Mrazové dny a dny s přizemním mrazem	60
1.4.3 Maximální teplota vzduchu pod 0 °C	62
1.5 Klimatické zajištění maximálních a minimálních teplot vzduchu	63
Shrnutí	64
2 Srážky	65
Úvod	66
2.1 Průměrný úhrn srážek	68
2.1.1 Průměrný roční úhrn srážek	68
2.1.2 Průměrný sezonní úhrn srážek	70
2.1.3 Průměrný měsíční úhrn srážek	72
2.1.4 Průměrný úhrn srážek v letním půlroce (duben–září)	78
2.1.5 Ombrická kontinentalita a oceanita	79
2.1.6 Roční chod a kolísání srážek	80
2.1.7 Měřené a korigované srážky	82
2.2 Počet srážkových dní	84
2.3 Maximální úhrny srážek	87
2.3.1 Průměr ročních maxim srážek	87
2.3.2 Průměrná měsíční maxima srážek	90
2.3.3 Absolutní maxima srážek	92
2.3.4 Extremity srážek	94
2.4 Intenzity srážek	96
2.4.1 Intenzity srážek s trváním do 40 minut	96
2.4.2 Intenzity srážek s trváním od 1 do 24 hodin	98
2.5 Srážkové indexy a sucho	100
2.5.1 Standardizovaný srážkový index SPI pro 1 měsíc	101
2.5.2 Standardizovaný srážkový index SPI pro 3 měsíce	102
2.5.3 Palmerovy indexy intenzity sucha	104
2.5.4 Langův dešťový faktor	106
2.5.5 Index meteorologicky možného sucha	108
Shrnutí	110
3 Sníh	111
Úvod	112
3.1 Sněžení	114
3.1.1 Dny se sněžením	114
3.1.2 Dny s novým sněhem	118
3.1.3 Úhrny výšky nového sněhu	120
3.1.4 První a poslední sněžení	122
3.2 Sněhová pokrývka	123
3.2.1 Dny se sněhovou pokrývkou	124
3.2.2 Výška sněhové pokrývky	130
3.2.3 Vodní hodnota sněhové pokrývky	134
3.2.4 První a poslední sněhová pokrývka	135
Shrnutí	136

4 Vlhkost vzduchu a výpar	137
4.1 Vlhkost vzduchu	138
4.1.1 Relativní vlhkost vzduchu	139
4.1.2 Dusné dny	142
4.1.3 Tlak vodní páry	143
4.1.4 Sytostní doplněk	145
4.2 Výpar	146
4.2.1 Výpar z volné vodní hladiny	148
4.2.2 Referenční evapotranspirace	152
4.2.3 Vláhová bilance	156
Shrnutí	158
5 Sluneční záření, sluneční svít a oblačnost	159
Úvod	160
5.1 Sluneční záření	162
5.1.1 Globální záření	162
5.1.2 Přímé a difúzní záření	164
5.2 Sluneční svít a oblačnost	166
5.3 Dlouhodobé změny slunečního záření a svitu a roční chod UV-Indexu	168
Shrnutí	168
6 Tlak vzduchu a vítr	169
Úvod	170
6.1 Tlak vzduchu	170
6.2 Vítr	174
6.2.1 Průměrná roční rychlosť větru	174
6.2.2 Průměrná sezonní rychlosť větru	176
6.2.3 Rozložení termínových rychlosťí větru	178
6.2.4 Rozložení maximálních denních nárazů větru	180
6.2.5 Větrné růžice	182
Shrnutí	184
7 Nebezpečné atmosférické jevy	185
Úvod	186
7.1 Bouřky	188
7.2 Kroupy	190
7.3 Mlha	192
7.4 Nebezpečné srážky	194
Shrnutí	196
8 Fenologické charakteristiky	197
Úvod	198
8.1 Počátek kvetení třešně ptačí	199
8.2 Vybrané fenofáze pšenice ozimé	200
8.3 Vybrané fenofáze ječmene jarního	202
Shrnutí	204
9 Teplota půdy	205
Úvod	206
Shrnutí	210
10 Dynamika klimatu	211
Typické povětrnostní situace a relativní četnost jejich výskytu	212
10.1 Srážky	214
10.1.1 Průměrný úhrn srážek	214
10.1.2 Úhrn srážek při extrémních situacích	218
10.2 Nový sníh	220
10.3 Teplota vzduchu	222
10.3.1 Průměrná denní teplota vzduchu	222
10.3.2 Teplota vzduchu při extrémních situacích	223
10.4 Vítr	224
10.4.1 Převládající směr a průměrná rychlosť větru	224
10.4.2 Rychlosť větru při extrémních situacích	226
10.5 Tlak vzduchu	227
Shrnutí	228
11 Klimatické klasifikace	229
Úvod	230
Köppenova klasifikace	230
Quittova klasifikace	230
Klasifikace Atlasu podnebí ČSR 1958	231
Shrnutí	236
Tabulky	237
Rejstřík	250

CONTENTS

Contents	8
Introduction.....	10
The History of Observation.....	12
Physical Geography of Czechia.....	14
How the Atlas Came to Being.....	16
1 Air Temperature	21
Introduction	22
1.1 Average Air Temperature	24
1.1.1 Average Annual Air Temperature	24
1.1.2 Average Seasonal Air Temperature	26
1.1.3 Average Monthly Air Temperature	28
1.1.4 Warm Period Air Temperature	34
1.1.5 Descriptive Statistics and Frequencies of Average Monthly, Seasonal and Annual Air Temperature	35
1.1.6 Year-to-year Fluctuations and Air Temperature Change Trends	36
1.1.7 Daily Air Temperature Variation	37
1.2 Characteristic Temperatures Based on Average Daily Air Temperature	38
1.2.1 Average Daily Air Temperature of 5 °C and More	38
1.2.2 Average Daily Air Temperature of 10 °C and More	40
1.2.3 Average Daily Air Temperature of 15 °C and More	42
1.2.4 Average Daily Air Temperature of 20 °C and More	44
1.3 Air Temperature Measured by Maximum and Minimum Thermometers	46
1.3.1 Average Annual Maximum and Minimum Air Temperature	46
1.3.2 Average Daily Maximum Air Temperature	48
1.3.3 Average Monthly Maximum Air Temperature	50
1.3.4 Average Daily Minimum Air Temperature	52
1.3.5 Average Monthly Minimum Air Temperature	54
1.3.6 Air Temperature Amplitude and Thermal Continentality	56
1.4 Characteristic Days Based on Measurements by Maximum and Minimum Thermometers	58
1.4.1 Maximum Air Temperature above 0 °C	58
1.4.2 Frost Days and Days with Ground Frost	60
1.4.3 Maximum Air Temperature of Less than 0 °C	62
1.5 Descriptive Statistics and Frequencies of Maximum and Minimum Air Temperatures	63
Summary	64
2 Precipitation	65
Introduction	66
2.1 Average Precipitation Total	68
2.1.1 Average Annual Precipitation Total	68
2.1.2 Average Seasonal Precipitation Total	70
2.1.3 Average Monthly Precipitation Total	72
2.1.4 Average Precipitation Total in Summer Half-Year (April–September)	78
2.1.5 Precipitation Continentality and Oceansity	79
2.1.6 Annual Variations and Fluctuations in Precipitation	80
2.1.7 Measured and Adjusted Precipitation	82
2.2 Number of Days with Precipitation	84
2.3 Maximum Precipitation Totals	87
2.3.1 Average Annual Maxima of Precipitation	87
2.3.2 Average Monthly Maxima of Precipitation	90
2.3.3 Absolute Maxima of Precipitation	92
2.3.4 Extremity of Precipitation	94
2.4 Precipitation Intensities	96
2.4.1 Precipitation Intensities with Duration up to 40 Minutes	96
2.4.2 Precipitation Intensities with Duration from 1 to 24 Hours	98
2.5 Precipitation Indices and Droughts	100
2.5.1 Standardized Precipitation Index SPI for 1 Month	101
2.5.2 Standardized Precipitation Index SPI for 3 Months	102
2.5.3 Palmer Drought Severity Indices	104
2.5.4 Lang's Rain Factor	106
2.5.5 Index of Meteorologically Possible Drought	108
Summary	110
3 Snow	111
Introduction	112
3.1 Snowfall	114
3.1.1 Days with Snowfall	114
3.1.2 Days with New Snow	118
3.1.3 Total Depth of New Snow	120
3.1.4 First and Last Snowfall	122
3.2 Snow Cover	123
3.2.1 Days with Snow Cover	124
3.2.2 Depth of Snow Cover	130
3.2.3 Water Content of Snow Cover	134
3.2.4 First and Last Snow Cover	135
Summary	136

4 Air Humidity and Evaporation	137
4.1 Air Humidity	138
4.1.1 Relative Air Humidity	139
4.1.2 Sultry Days	142
4.1.3 Vapour Pressure	143
4.1.4 Saturation Deficit	145
4.2 Evaporation	146
4.2.1 Open Water Evaporation	148
4.2.2 Reference Evapotranspiration	152
4.2.3 Moisture Balance	156
Summary	158
5 Solar Radiation, Sunshine and Cloudiness	159
Introduction	160
5.1 Solar Radiation	162
5.1.1 Global Radiation	162
5.1.2 Direct and Diffuse Radiation	164
5.2 Sunshine and Cloudiness	166
5.3 Long-Term Changes of Solar Radiation, Sunshine and Annual Variation of UV-Index	168
Summary	168
6 Air Pressure and Wind	169
Introduction	170
6.1 Air Pressure	170
6.2 Wind	174
6.2.1 Average Annual Wind Velocity	174
6.2.2 Average Seasonal Wind Velocity	176
6.2.3 Seasonal Distribution of Fixed-Time Wind Velocities	178
6.2.4 Seasonal Distribution of Maximum Daily Wind Gusts	180
6.2.5 Wind Roses	182
Summary	184
7 Hazardous Atmospheric Phenomena	185
Introduction	186
7.1 Thunderstorms	188
7.2 Hail	190
7.3 Fog	192
7.4 Hazardous Precipitation	194
Summary	196
8 Phenological Characteristics	197
Introduction	198
8.1 Date of Beginning of Wild Cherry Flowering	199
8.2 Selected Phenophases of Winter Wheat	200
8.3 Selected Phenophases of Spring Barley	202
Summary	204
9 Soil Temperature	205
Introduction	206
Summary	210
10 Dynamics of Climate	211
Typical Meteorological Situations and Relative Frequency of their Occurrence	212
10.1 Precipitation	214
10.1.1 Average Precipitation Total	214
10.1.2 Precipitation Total during Extraordinary Situations	218
10.2 New Snow	220
10.3 Air Temperature	222
10.3.1 Average Daily Air Temperature	222
10.3.2 Air Temperature during Extraordinary Situations	223
10.4 Wind	224
10.4.1 Prevalent Wind Direction and Average Wind Velocity	224
10.4.2 Wind Velocity during Extraordinary Situations	226
10.5 Air Pressure	227
Summary	228
11 Climatic Classifications	229
Introduction	230
Köppen's Classification	230
Quitt's Classification	230
Classification Used in Atlas Podnebí ČSR 1958	231
Summary	236
Tables	237
Index	251